

Voedselkrachte vogels in 'rijke' Waddenzee

LEEUWARDEN 03 NOV 2011

HALBE HETTEMA

LEEUWARDEN - De Waddenzee is een essentiële tussenhalte voor trekvogels, maar het voedselaanbod valt er zwaar tegen.

Meer dan de situatie in Afrika of Siberië, bepaalt de rijkdom van de Nederlandse Waddenzee hoe het trekvogels vergaat. Dit betoogde onderzoeker Theunis Piersma maandagavond in de laatste van een reeks lezingen van de Waddenacademie.

De Waddenzee is een belangrijke schakel op de trekroute van zuid naar noord. De vogels maken hier massaal een tussenstop om bij te tanken.

Dit doet veronderstellen dat hier veel te halen valt maar dat blijkt een misvatting, stelde Piersma. Hij had cijfers paraat van de voedselsituatie in het oostelijk deel van de Waddenzee, met als

onthutsende conclusie dat in het tijdsbestek van 1998 tot 2005 de schelpdieroorstand drastisch is verslechterd. Dat was nog in de tijd dat de mechanische kokkelvisserij actief was.

Tezelfd然 nam het aantal kanoetsstrandlopers in de Waddenzee af, van 60.000 naar 20.000. De achteruitgang van deze strandlopers liep dus parallel met de afname van de voedseldichtheid. Piersma: "Het zit dus niet in Siberië en niet in de tropen. In de Waddenzee gaat het mis."

Het gaat ook niet alleen om de aanwezigheid van het eten. Belangrijker is of het bereikbaar is. Wadpieren kunnen tot 40 centimeter diep in de bodem zitten. Er is geen steltloper die daar bij kan. En dan de kanoet nog eens als voorbeeld, de vogel die door Pierma jaren lang is gevolgd.

Dit beestje kan maar 4 centimeter diep pikken, om schelpen

hoe ouder een vogel wordt, hoe meer kans hij heeft om voor na-geschakt te zorgen. Zo gaat het dus mis als er in de Waddenzee niet genoeg te halen valt, legde Piersma uit.

Het besef is doorgedrongen dat uit vogelbelang de kwaliteit van de Waddenzee omhoog moet. Maar dat is niet zo gemakkelijk, betoogde de onderzoeker, omdat het gebied te maken heeft met allerlei invloeden van buitenaf. Er lopen wel hoopgevende projecten. Zo wordt onder de noemer Waddensleutels geprobeerd het voedselweb te herstellen. Tegelijk zijn onderzoekers bezig om, onder de noemer Metawad, na te gaan hoe het herstel van de voedselsituatie doorwerkt op de grootte van de vogelpopulaties. Het duurt even voordat het uiteindelijke effect te meten is. Het project Waddensleutels loopt tot 2026.

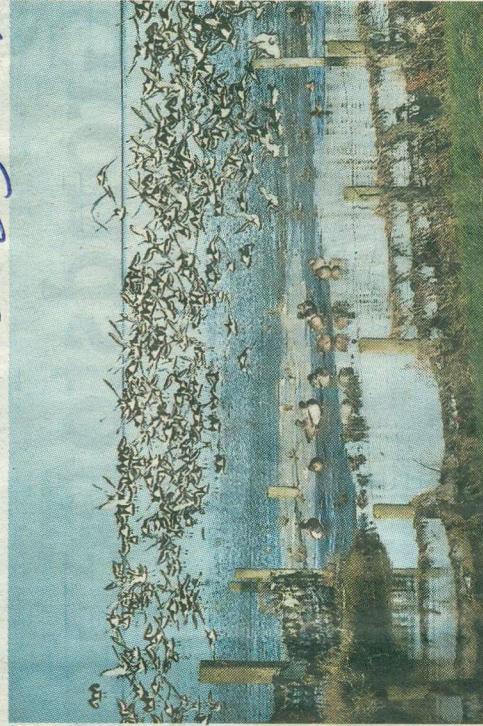


FOTO IC/WIETZE LANDMAN

Scholleksters aan de Waddenkust.

De vogels komen op hun tussenstop niet op gewicht. Dat heeft consequenties, want studie hebben aangegetoond dat het gewicht voor een groot deel de overlevingskansen bepaalt. En